

Nyhedsbrev til LO's amter og sektioner #5 / August 2000

**Uddannelsesnetværk
for læse/stavesvage side 2**

Lokale ildsjæle i Vejle amt står bag ny metode til at finde frem til de medarbejdere, der har behov for læse/stave-træning for at få bedre udbytte af AMU-kurser

**Kriseramte til
psykolog i LO side 4**

LO-medlemmer i Frederikshavn har mulighed for – som forsøg – at komme til en gratis psykologsamtale, hvis problemerne truer med at vokse dem over hovedet

**Jobbet i fokus
på Expo 2000 side 8**

Både den tyske og den internationale fagbevægelse er stærkt repræsenteret på den store verdensudstilling i Hannover, som er åben til 31. oktober

**En trussel mod
trepartssystemet side 14**

Hvis ikke de regionale arbejdsmarkedsråd får større ansvar og handlefrihed, er der risiko for, at parternes engagement vil svigte på længere sigt, hedder det i Månedens indlæg.

LO-link

Nyhedsbrev til LO's amter og sektioner
Udgives af Landsorganisationen i Danmark
Rosenørns Allé 12, 1634 København V
Tlf. 35 24 60 00, fax: 35 24 63 08,
www.lo.dk, e-mail: link@lo.dk

Ansvarshavende redaktør: Hans Jensen.
I redaktionen: Dorte Monggaard, Erik Harr,
Peter Lav Hansen, Henrik Rasch og Michael
Bræmer. Layout og illustration: LO/Skøn-
virke. ISSN-nr.: 1398-4519

Det ydre miljø

Mere viden skal styrke miljøindsats

LO har taget initiativ til et nyt EU-program, som skal forbedre virksomhedernes miljøkompetence og derved sikre renere produkter fra vugge til grav

Både private virksomheder og offentlige institutioner har brug for langt større viden, end de har i dag, hvis de skal undgå at belaste det ydre miljø i forbindelse med deres stadig mere sammensatte produktion af varer og serviceydelser.

Men da miljøproblemerne ikke stopper ved landegrænsen, er det vigtigt, at indsatsen for at udvikle og formidle viden og kompetence på miljøområdet ikke indskrænkes til det enkelte land, men også sættes i system f.eks. på europæisk niveau.

Det er baggrunden for, at LO har taget et særligt initiativ, der skal sætte fokus på begrebet miljøkompetence og sikre, at der også på EU-plan gennemføres konkrete tiltag, som kan højne videns- og kompetenceniveauet på den enkelte arbejdsplads.

I samarbejde med eksperter fra Danmarks Tekniske Universitet og Teknologisk Institut har LO udarbejdet et forslag til et EU-program om udvikling af miljømæssig kompetence på virksomhedsniveau set i et livscyklusperspektiv. Forslaget bygger videre på LO's oplæg til en Grøn erhvervspolitik og sigter på at udvikle de menneskelige kompetencer på den enkelte arbejdsplads, så både ledelse og medarbejdere på en mere kvalificeret måde kan inddrage miljøhensyn i virksomhedens aktiviteter.

De mange andre aktører, som har indflydelse på miljøindsatsen er også medtænkt i LO's forslag. Det drejer sig både om virksomhedernes netværksorganisation, købere og sælgere af produkter og tjenesteydelser, myndigheder, rådgivnings- og forskningsinstitutioner, skoler og uddannelsessteder, brancheforeninger, græsrodsorganisationer m.m.m.

Strategiske EU-programmer

De miljøinitiativer, der kan støttes ifølge LO-programmet, kan f.eks. være uddannelsesaktiviteter, udviklings- og demonstrationsprojekter, forskning og udredning, erfaringsudveksling og netværksdannelse samt regulering og formidling.

I forvejen har EU en række strategiske udviklingsprogrammer både på miljø- og på uddannelsesområdet. Men der gives ikke projektstøtte og lignende til initiativer, der målrettet handler om at udvikle miljøkompetence på arbejdspladsen. Derfor vil LO arbejde for at få hovedpunkterne i det ny program integreret EU's overordnede politikker på disse områder. Det drejer sig først og fremmest om EU's 6. miljøhandlingsprogram og det særlige miljøstøtteprogram LIFE, som begge er under revision.

I Danmark findes der allerede en model for, hvordan man i praksis kan fremme udviklingen af miljøviden og -kompetence i virksomheder, orga-

nisationer og institutioner. Miljøstyrelsen indførte sidste år en ny støtteordning, hvis formål netop er at styrke kendskabet til og forståelsen for brugen af nye miljøværktøjer internt i virksomhederne.

Miljøbevidst indkøbspolitik

Miljøkompetenceordningen - som den kaldes - er en del af Miljøstyrelsens tilskudsprogram for renere produkter, der specielt sigter på at fremme udvikling og afsætning af renere produkter.

Formålet med miljøkompetenceordningen er at styrke alle former for systematisk miljøarbejde. Det kan ske ved at bidrage til opbygning af intern miljøkompetence og etablering af nye systemer og arbejdsredskaber inden for systematisk miljøarbejde. Der tænkes først og fremmest på miljøledelse, miljøbevidst indkøbspolitik samt inddragelse af livscyklustankegang (LCA) i udviklingen af nye, renere produkter eller serviceydelser.

Virksomheder, der allerede har erfaring med miljøledelse, kan bruge deres miljøviden aktivt til at gå i dialog med kunder og leverandører om at sikre miljøhensyn igennem hele produktkæden. Tilskudsordningen kan også bruges til forsøg, der skal sikre en mere kvalificeret og aktiv miljøkommunikation inden for og uden for virksomheden eller organisationen.

LO håber med sit ny programforslag at sætte fokus på udvikling af miljøkompetence som et vigtigt instrument i indsatsen for et bæredygtigt udvikling på europæisk niveau.

Voksenundervisning

Netværkslokomotivet kører i Vejle amt

84 lokale virksomheder og organisationer i Vejle amt er nu med i Netværkslokomotivet – et projekt for læse/stavesvages muligheder på arbejdsmarkedet

Netværkslokomotivet i Vejle amt er et eksempel på en ny organisationsform, der er vokset frem af det arbejde, en lille gruppe ildsjæle fra lokale virksomheder og organisationer startede i Kolding i efteråret 1997 omkring læse/stavesvage.

I dag er Netværkslokomotivet vokset til et netværkssamarbejde med 84 deltagere fra hele Vejle-regionen: En lang række private og offentlige virksomheder, faglige organisationer, uddannelsesinstitutioner, AF, Ordblindeforeningen og Vejle amt. Netværket er spredt og forankret med lokale arbejdsgrupper i amtets fire store byer og et nyt kontor i Vejle med to konsulenter, som herfra dækker hele amtet. Fra starten som en græsrodsorganisation med overvejende frivillig arbejdskraft er Netværkslokomotivet i år og næste år finansieret med 2 mill. kr. i form af satspuljemidler.

Læse-stavesvage

Netværkslokomotivet handler om læse-stavesvage medarbejdere på

virksomhederne. Netværkslokomotivets grundidé er, at læse-stavesvage medarbejdere på de enkelte virksomheder skal have undervisningstilbud, der passer præcist til den enkelte. Men først skal man finde de læse-stavesvage, og det er ikke altid ligetil. Derfor spiller ledelsen, arbejdsledere og tillidsrepræsentanter ude i virksomhederne en afgørende rolle i arbejdet med at afdække behovet hos medarbejderne, nedbryde barrierer mod at give sig til kende som læse-stavesvag og få skabt interesse hos den enkelte for at gå med i et undervisningsforløb.

– Det er stadig meget tabubelagt i mange virksomheder at snakke om problemer med at læse og stave. Merrild Kaffe var allerede i starten af 90'erne gået ind i et samarbejde med Voksenspecialskolen, fordi vi havde opdaget et stort behov. Efterhånden som maskinerne i produktionen blev mere og mere avancerede, begyndte vi med AMU-uddannelser. 75 pct. af medarbejderne syntes, det var godt. De sidste 25 pct. syntes, det var noget skidt. Da vi gik dem på klingen, viste det sig, at de ikke fik noget ud af kurserne, fordi de havde problemer med at læse. I dag er vi kommet så langt her i virksomheden, at det er blevet naturligt at snakke om læse-stave problemer, siger produktionsleder *Mogens Schmidt*, Merrild Kaffe i Kolding. Mogens Schmidt er formand for Netværkslokomotivets styregruppe.

Uddannelsespenge var spildt

Virksomheden Tholstrup Cheese i Fredericia har også været med i Netværkslokomotivet siden starten. På Tholstrup Cheese havde man gjort samme erfaring som hos Merrild Kaffe:

– Vi havde et seks ugers obligatorisk uddannelsesforløb, som alle medarbejdere skulle igennem. Men vi opdagede, at nogle af deltagerne ikke fik noget som helst ud af de seks uger, og så var pengene jo spildt. Udviklingen går i retning af, at medarbejderne skal kunne mere og mere. Vi er nødt til at hjælpe dem med at blive opkvalificeret, hvis de skal bevare deres job. Det er fint, at man kan bruge sine hænder, men det kan man desværre ikke udelukkende klare sig med i dag, siger næstformand i styregruppen for Netværkslokomotivet, tillidsrepræsentant *Jane Hansen*, Tholstrup Cheese.

Kurser på heltid og deltid

Netværkslokomotivet har udviklet tre forskellige kurser for læse-stavesvage eller ordblinde medarbejdere: Et heltidskursus på ni uger og to typer deltidskurser. Det lange heltidskursus omfatter personlig udvikling, læse-staveundervisning/ordblindeundervisning, dansk, edb, matematik, motion og kreativitet. Deltidskurserne omfatter udelukkende læse-staveundervisning/ordblindeundervisning og strækker sig enten over to gange tre timer i 12 uger eller seks timer en gang om ugen i 15 uger. Forskellige skoletyper bidrager til undervisningen, både Voksenspecialskolen (ordblinde), VUC (læse-stave), daghøjskoler og AMU. Man har gode erfaringer med at blande holdene med deltagere fra flere virksomheder.

Langt de fleste kursister på de ti kurser, der hidtil er gennemført, har været omfattet af VUS (voksenuddannelsesstøtte) eller orlovsydelse. Det er dog en barriere, at ikke alle læse-stavesvage kan få VUS, det

gælder f.eks. faglærte. Det er virksomhederne, der betaler kursusafgift og lønsupplement for deres deltagere.

Nøglepersoner

En del af Netværkslokomotivets opsøgende arbejde går ud på at give nøglepersoner i virksomhederne nogle redskaber til at finde de læse-stavesvage medarbejdere og motivere den enkelte til at melde sig til et kursus. Nøglepersoner kan være ledere, mellemledere eller tillidsrepræsentanter. Netværkslokomotivet har udviklet et specielt fire timers kursus for nøglepersoner for at give dem en basisviden om det at være læse-stavesvag. I nøgleperson-kurserne deltager en psykolog og en talepædagog.

– Den læse-stavesvage målgruppe kommer ikke af sig selv, derfor nytter det heller ikke at sætte et opslag op på en tavle i personalerummet, så alle kan se, hvem der har et problem. Man skal tage dem i hånden, og det kan man bedst gøre, hvis man kender folk tæt. Men det er helt tydeligt, at når først folk har været på kursus, så er de de bedste ambassadører for at få andre til at melde sig, siger Jane Hansen.

FVU – en ny uddannelse

Netværkslokomotivet arbejder til stadighed på at få flere virksomheder med. Desuden håber netværket at kunne blive lokomotiv for FVU – den forberedende voksenuddannelse, der træder i kraft i alle amter ved årsskiftet. I FVU skal netværkstanken have en fremtrædende plads med vægt på et tværgående samarbejde mellem virksomheder, fagbevægelse, uddannelsesinstitutioner og amtet.

– Vi sidder faktisk med en model, der kan bruges i den sammenhæng fra nytår. Vi er nogle af de eneste i landet, som har arbejdet så systematisk med denne målgruppe, især i forhold til at få fat på de rigtige og få dem motiveret for undervisning. Vi håber på en udbygning af projektet i forbindelse med FVU. Netværkslokomotivet har udviklet sig så enormt, at det ville være synd, hvis det bare gled ud igen, siger Mogens Schmidt.

Netværkslokomotivets to konsulenter, Tove Tørnes og Hans Gaardmann, træffes på projektets kontor, Folde - gade 23, 7100 Vejle, tlf. 79 43 43 88, fax 75 82 76 86.

Psykologhjælp til stærke smede

LO i Frederikshavn fortsætter pilotprojekt med psykologisk rådgivning til bl.a. fyrede værftsarbejdere fra Danyard

Til psykolog hos LO? Nej, det er bare for meget – sagde man også i Frederikshavn indtil for nylig. Men nu har et pilotprojekt vist, at det er en helt forkert opfattelse. Og at selv store, stærke smede kan komme i krise – ja, bryde grædende sammen. Men hidtil har de savnet et sted, hvor de kunne henvende sig anonymt og gratis.

– Jeg er blevet overbevist om, at det her er utrolig vigtigt, siger LO-formanden i Frederikshavn, *Brian Kjær*. Han glæder sig over, at Spar Nord Fonden er trådt til som sponsor og derved har gjort det muligt at køre tilbuddet om psykologisk rådgivning videre, foreløbigt et kvartal mere.

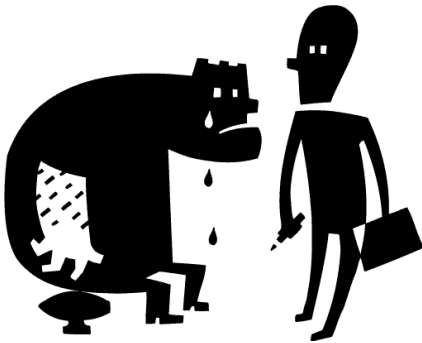
LO i Frederikshavn er først i landet med generel psykologhjælp i fagfor-

eningsregi. Brian Kjær mener ikke, at det skal være et varigt led i det faglige arbejde at gå ind og hjælpe medlemmer, som har fået "ondt i livet". Målet er mere at finde en model, hvor de kan få et første sted at henvende sig. Og kan gøre det uden frygt for, at omgivelserne og arbejdspladsen vil reagere negativt. På den måde kan massive problemer, som kunne ende i tragedier for den enkelte og i store omkostninger for samfundet, blive samlet op i tide.

Tilbuddet, der er prøvet af i perioden op til sommerferien, kan bruges andre steder i landet. Det mener både Brian Kjær og *Bjørn Danielsen*, psykologen – som også er socialdemokratisk amtsrådsmedlem – der har stået for rådgivningen.

1.100 job forsvandt

Det er ikke tilfældigt, at det netop er i Frederikshavn, man har allieret sig med en psykolog. Byen mistede nemlig i fjor 1.100 arbejdspladser, da Danyard-værftet lukkede, det toldfrie salg på færgerne forsvandt, og forsvaret indskrænkede. En del af dem, der har henvendt sig, siden muligheden for psykologhjælp opstod i februar, er netop fyrede fra værftet. De havde gennem årene forinden vænnet sig til, at en fyring var kortvarig, fordi der altid kom en ny skibsordre. Men sådan er det ikke længere. Og den helt nye situation kan belaste selvværdet og føre til angst og depression.

LO i Frederikshavn har 11.000 medlemmer. 22 af dem har bedt om hjælp. Der er blevet brugt 100 psykologtimer over 20 uger i pilotfasen. Fem timer hver onsdag har Bjørn Danielsen tager imod henvendelser i LO-huset på Højrupvej – i første omgang kun for at hjælpe folk videre, hvis der var behov for det, til læge, socialrådgiver eller privat praktiserende psykolog. Men senere valgte han i nogle tilfælde selv at behandle de pågældende. Alt sammen i øvrigt gratis, fordi det ikke var penge i projektet til at lønne ham.

I en rapport om forsøget indtil sommerferien siges, at 14 mænd og otte kvinder har henvendt sig. Organisatorisk topper listen med syv fra SiD og seks fra Metal. Den aldersmæssige spredning er fra 20 til 53 år. Ni var i arbejde, da de henvendte sig, otte var uden arbejde, tre var sygemeldte.

Mange af deltagerne viste tegn på stress, fysisk og psykisk. Det vil typisk sige, at de oplevede forhøjet blodtryk, hovedpine, træthed og følte sig rastløse, irritable, handlingslammede og havde svært ved at samle sig. Tre havde forsøgt selvmord.

Hos nogle var der tale om depression, efter Bjørn Danielsens vurdering fremkaldt af ledighed, skilsmisse og økonomiske problemer. Netop de årsager har han gjort sig umage for at forklare folk, så de bedre har kunnet forstå deres nedtur.

Bedre livskvalitet

– Det, som har betydet noget for mig, er at jeg har set, at rådgivningen og behandlingen har givet nogle personer en bedre livskvalitet, konstaterer psykologen.

– Jeg er blevet meget stærkere, og nu har jeg fået lyst til at leve, citeres en af de deltagere for, som prøvede at tage livet af sig.

Brian Kjær har en fortid som tillidsrepræsentant og faglig sekretær i Dansk Metals A-kasse. Det har givet ham en fornemmelse af massive problemer hos nogle af medlemmerne. Nogle gange har han givet et godt råd. Men i enkelte tilfælde har folk været så dårlige, at han ikke har turdet tackle opgaven selv. Og det offentlige behandlersystem har virket afskrækkende på nogle.

– Det er vigtigt for mange, at de ikke bliver registreret, siger han. De føler, at de ved at henvende sig til f.eks. deres læge med psykiske problemer bliver plettet. Derfor er vores rådgivning helt anonym. Samtidigt kan udgiften ved at få psykologhjælp ude i byen afskrække mange. Hos os koster det ikke noget.

En psykologtime koster omkring 600 kroner. Prisen kan komme ned på godt en tredjedel efter henvisning fra en læge. Men så er det kun bestemte typer af problemer, der kan udløse en henvisning med tilskud fra sygesikringen.

I Frederikshavn har fagforeningerne i et par tilfælde valgt at betale for medlemmers psykologbehandling efter kontakten med Bjørn Danielsen.

Ikke amerikanske tilstande

– Det væsentlige er at få kontakt med de medlemmer, som har psykiske problemer, konstaterer Brian Kjær. – Nogle sidder bare derhjemme og isolerer sig. De vover ikke tage det første skridt. Nogle gange er det deres kone eller kæreste, som henvender sig for dem. Man senere, når den første angst er overvundet, tør de godt selv gå videre, tilføjer LO-formanden.

Det er hans ambition, at projektet kan køre to år i alt. Forskere fra Aalborg Universitet skal være med at evaluere det. Men den periode skulle være nok til at vurdere, om det er en rådgivning, LO skal fortsætte med.

Behovet var i første omgang større, end Brian Kjær havde troet. Og henvendelserne fortsætter. En fremtidig model kunne være, at LO tilbyder en gratis og anonym starttime hos en psykolog. Samtidigt søger Bjørn Danielsen at samle tillidsfolk til kurser, hvor de trænes i at se tegn på psykologiske problemer blandt kollegaerne, så de hurtigt kan gribe ind, inden tingene kommer ud af kontrol. På den måde kan man også forebygge fysiske sygdomme, som efter Bjørn Danielsens opfattelse ofte er fremkaldt af negativ stress som f.eks. blodpropper og kræft.

Brian Kjær summerer op på denne måde:

– Vi skal ikke have amerikanske tilstande, hvor hver mand eller kvinde har sin hjernevrider. Men vi skal sikre, at der ikke går nogen med problemer, som kan løses, uden at det er nødvendigt med anbringelsesbehandling.

Integration

Flere nydanskere i private job

LO i Århus angriber fordomme med debatteater og stand up på de store arbejdspladser – Det skal bane vejen for ansættelse af nye medarbejdergrupper

– Vi kan ikke sige os fri af fordomme, siger *Hans Halvorsen*, formand for LO i Århus.

Han snakker om fordomme, der findes på danske arbejdspladser over for nydanskere. Men han lader det ikke blive ved snakken: Et århusiansk projekt skal nu på én gang søge at nedbryde de faste, falske forestillinger og skaffe flere flygtninge og indvandrere i private jobs.

Et par af de midler, LO i den jyske hovedstad vil gribe til, er utraditionelle. Man vil nemlig prøve at få debatteater og stand up-forestillinger ud på de store arbejdspladser. På den måde vil man give vante forestillinger om de fremmede en verbal rystetur og åbne for nye synsvinkler.

En anden del af projektet går ud på, at de 1.500 arbejdspladser i sektoren, som har mere end 20 medarbejdere og derfor et samarbejdsudvalg, får en skriftlig henvendelse. På den måde vil man, bl. a. via tillidsfolkene, appellere til virksomhederne om at diskutere muligheden for at ansætte nydanskere. Og allerhelst vil man have dem til at udforme en politik på området, nedfældet i et charter.

– Vort mål er, at 200 virksomheder får en flygtninge/indvandrerpolitik, siger Hans Halvorsen.

Opsøgende indsats

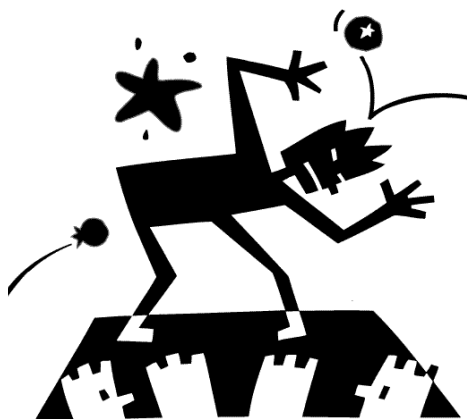
Han ser et stort behov for bedre kommunikation med arbejdspladserne om de nye danskere. De fine brochurer, der hidtil er lavet, bliver næppe læst og fører alt for sjældent til handling. Der skal ske noget mere konkret.

– Vi skal erkende, at det her ikke blot er arbejdsgivernes ansvar. Vi fra lønmodtagerside skal spille aktivt med, fordi vi også har en interesse i at få flere i job, men også fordi der i vore rækker er nogle, som ikke kan lide flygtninge og indvandrere, tilføjer LO-formanden.

Projektet har fået 2,3 millioner kroner i støtte fra Det regionale Arbejdsmarkedsråd i Århus Amt samt et mindre beløb fra LO Danmark. Der skal ansættes en projektleder, og projektet vil løbe over ni måneder. Megen energi vil blive brugt på opsøgende arbejde i forhold til de enkelte virksomheder.

Også Dansk Arbejdsgiverforening i Århus er med, og projektet vil køre parallelt med Århus Kommunes beskæftigelsesbehandlingsplan, der blev præsenteret i foråret og sigter på at mobilisere de sidste reserver på et ophedet privat arbejdsmarked.

I denne reserve indgår omkring 5.000 nydanskere. Kommunen skønner, at 2.000 af dem kan hentes ind på et private arbejdsmarked gennem et tæt og fleksibelt samarbejde med LO, DA og Arbejdsformidlingen.

Arbejdsulykker

Nye metoder til forebyggelse

Forskningen i arbejdsulykker bliver nu styrket betragteligt for at sikre en mere effektiv forebyggelse på længere sigt

Hvert år sker knap 50.000 arbejdsulykker i Danmark, hvoraf ca. 70 er dødsulykker. Tallet har holdt sig på et uændret højt niveau op igennem 1990'erne i modsætning til lande som Sverige og Norge, hvor ulykkestallet har været jævnt faldende.

Senest viste en opgørelse over arbejdsulykker under opførelsen af Øresundsbroen, at danske broarbejdere var involveret i 75 pct. af de ulykker, der indtraf under byggeriet, mod kun 25 pct. blandt deres svenske kolleger.

Derfor har arbejdsminister *Ove Hygum* sat fokus på forebyggelse af arbejdsulykker bl.a. i regeringens handlingsprogram "Rent arbejdsmiljø 2005". Desuden er der afsat et samlet beløb på 25 mill. kr. til forskning og forsøgsprojekter på virksomhederne samt andre initiativer, der kan bidrage til at nedbringe det høje ulykkestal.

På den baggrund har forskere på Arbejdsmiljøinstituttet (AMI) og de arbejdsmedicinske klinikker (AMK) nu valgt at gå sammen om at styrke den forebyggende indsats. De har bl.a. taget initiativ til oprettelsen af et nyt Center for Forskning i Arbejdsulykker, som i den kommende tid især vil se nærmere på en række nye forebyggelsesprincipper, som med stort held har været afprøvet i udlandet.

Bag det ny forskningscenter står foruden AMI også AMK Herning, Danmarks Tekniske Universitet (DTU), Forskningscenter Risø samt forebyggelsesafdelingerne i Fyns og Vejle amter.

I sidste uge blev der holdt en dialog-konference i København som led i forskernes forsøg på at afdække, hvilket videnbehov der er på arbejdsmarkedet og i organisationerne omkring nye forebyggelsesmetoder. Desuden blev der lagt op til debat om nogle af nye udenlandske teorier og erfaringer, som måske kan bruges til at gøre den danske indsats mere målrettet og effektiv.

Nærmere oplysninger om Center for Forskning i Arbejdsulykker kan fås via AMI's hjemmeside: www.ami.dk/research/ulykker/center.

International solidaritet

Salman Rushdie på Expo 2000

Fremtidens arbejdspladser er et gennemgående tema på verdensudstillingen i Hannover, som er et besøg værd. Der er åbent alle dage frem til den 31. oktober

Selv om den store verdensudstilling i Hannover "Expo 2000" ikke er blevet den store publikumssucces, er der ingen, der har stillet spørgsmålstegn ved kvaliteten af de tusindvis af udstillinger, der vises i det kæm-

Ifølge den seneste ulykkes - statistik fra Arbejdstilsynet blev der i 1999 anmeldt 47.866 arbejdsulykker, som gav anledning til mindst én fraværsdag udover tilskadekomstdagen. Året før var tallet 49.919, mens gennemsnittet for perioden 1994-98 lå på 50.246.

Antallet af dødsulykker og særlig alvorlige ulykker var i 1999 67 og 5.355 mod hhv. 80 og 5.541 året før.

pemæssige messeområde. Der er to gennemgående temaer, som går igen i de mange landepavilloner og andre udstillingsbygninger på Expo: "Menneske, natur, teknik" og "Hvordan bliver visioner til fremskridt?". Specielt den danske pavillon har faet ros for den spændende sammensætning af undertemaer på Expo: Miljø, vindmøller, Grønland mv.

Også for fagligt interesserede er Hannover-udstillingen absolut et besøg værd. Den tyske fagbevægelse – DGB og DAG – har deltaget som partnere i tilrettelæggelsen af Expo 2000, og der er sat masser af faglige enkeltprojekter i gang – ikke kun i Hannover, men også i andre dele af verden. Samtidig er Frie Faglige Internationale – FFI – inviteret med til som repræsentant for de faglige organisationer uden for Tyskland.

Fagbevægelsen har sit eget kontor i hal 19 ved nordindgangen, og syv store internationale projekter er placeret i Global House ved siden af den tyske pavillon ud for østindgangen. Et af projekterne er "Fremtidens fabrik", som fremstiller sko, et andet sætter fokus på søfolks arbejdsvilkår. I alle tilfælde er formålet at vise, hvordan lønmodtagerne kan få bedre arbejds- og livsbetingelser i fremtiden.

Fagbevægelsens unge holder deres egen aktivitetsuge, der varer til den 3. september. De har hovedkvarter i en stor indianer-tipi ved vestindgangen, hvor der dagen igennem er skiftende koncerter, teaterforestillinger, modeopvisninger mv.

Global dialog

Lørdag den 2. september kulminerer de unges aktiviteter på fagbevægelsens store solidaritetsdag, hvor både voksne og børn inviteres med til at gigantisk kulturprogram, som byder på mange kendte orkestre og solister. Koncerten finder sted på den kolossale Preussag Arena og arrangeres i samarbejde med Amnesty International.

Kvinderne har deres egen ligestillingsdag den 1. september, og i dagene 3.-5. oktober sættes der ekstra fokus på arbejdsmarkedet og fremtiden. I serien af "globale dialoger", som tager en række vigtige emner op i Expo-perioden, kommer turen til "Fremtidens arbejde – virksomhedernes sociale ansvar", som diskuteres i grupper og plenum over tre dage. Der forventes hen imod 1000 deltagere på konferencen, som skal diskutere i grupper og plenum over tre dage. Dele af debatten bliver transmitteret direkte i TV.

Blandt oplægsholderne er den verdensberømte engelsk/indiske forfatter *Salman Rushdie*. Desuden vil ILO's generaldirektør *Juan Somavia* holde en "tale til verden".

Selve Expo 2000 varer helt frem til den 31. oktober. Nærmere oplysninger om aktiviteter m.v. kan fås på fagbevægelsens egen hjemmeside www.expogewerkschaften.de eller på telefon 0049 511 848 34 0. Expo 2000's hotline har tlf. nr. 0049 2000 og web-adressen: www.expo2000.de.

Læs også om Expo 2000 på FFI's hjemmeside www.icftu.org.

Plakatsøjlen

Kommende aktiviteter

2/9	Fagbevægelsens solidaritetsdag, Expo 2000
7/9	Konference om udvikling, samarbejde og resultater/USR, SiD-forbundet.
15/9	Fernisering på udstilling om arbejdernes stormagasin, Arbejdermuseet
3-5/10	Global dialog om fremtidens arbejde, Expo 2000
4-5/10	Landsmøde for LO's amter og sektioner, Esbjerg Højskole.
19/10	Landsmøde for bestyrelsesmedlemmer fra tekniske skoler, Esbjerg Højskole.
31/10-1/11	VUC-konference, Esbjerg Højskole.
1-2/11	LO's kulturkonference, LO-Skolen
10-11/11	Landsmøde LO Skolekontakt, Gilleleje FerieCenter.
13-14/11	AMU-konference, Middelfart FerieCenter.

Aktuelt fortæller historien om euro'en

Aktuelt har for alvor sat gang i ØMU-debatten. I slutningen af august udkommer avisen med et 32 siders Fokus-tillæg, der fortæller historien om euro'en: Hvor kommer den fra? Hvad gør den ved vores bevidsthed? Og hvordan slår man plat og krone?

Man kan også læse om møntunioner gennem tiderne og den danske mønts udvikling fra mark og daler til krone og måske videre.

Udover de historiske, filosofiske og praktiske historier omkring euro'en følger avisen naturligvis også valgkampen frem til afstemningen 28. september. Både tilhængere og modstandere vil blive hørt.

Aktuelt udkommer desuden i august med et Fokus-tillæg om de unges stigende brug af ecstasy. Vi beskriver problemets omfang, hører eksperternes holdninger til, hvordan problemet kan tackles, og taler med de unge selv.

Medietimen: "I sportens verden"

I A-Pressens skoleprojekt »Medietimen« deltager syv skoler i det første projektforbånd, som starter i september og varer frem til december 2000. Det er

- Charlotteskolen, Hedehusene
- Frisholm Skole, Them
- Christianshavns Skole, København

- Det 10. element, Albertslund
- Næstved Gymnasium og HF
- Asminderød Skole, Fredensborg
- Skolen på Mariehøj, Holte

Eleverne skal arbejde med emnet »I sportens verden«. Deres journalistik vil blive præsenteret i Aktuelt og på adressen www.medietimen.dk i slutningen af året samt på DR-TV i april 2001.

A-Pressens skoletjeneste har fra august ansat Karin Breinholt som journalist og uddannelseskonsulent. Hun er cand. mag. og har suppleret sin uddannelse med den journalistiske tillægsuddannelse. Karin Breinholt har tidligere været ansat på Frederiksborg Gymnasium og på TV2.

Next Stop Euro – et tilbud til unge tvivlere

Hvad er den fælles valuta, og hvad betyder det for Danmark, hvis vi vælger at tage skridtet og gå med i den tredje fase af ØMU-samarbejdet?

Politikere og eksperter står klar til at svare på nye og gamle spørgsmål om euroen, når Mindscope holder Future-Raid for fagbevægelsens unge i dagene op til folkeafstemningen den 28. september.

”Next Stop Euro” er titlen på sæsonens første ungdoms-raid, som finder sted på Esbjerg Højskole i weekenden 22.-24. september. Programmet henvender sig til alle unge, men især tvivlerne vil få lejlighed til at efterprøve forskellige synspunkter og argumenter, inden de bestemmer, om de vil sige ja eller nej på afstemningsdagen.

Tilmelding skal ske direkte til Mindscope, tlf. 75 45 44 97, www.mindscope.dk.

Hvem skal have LO-prisen 2000?

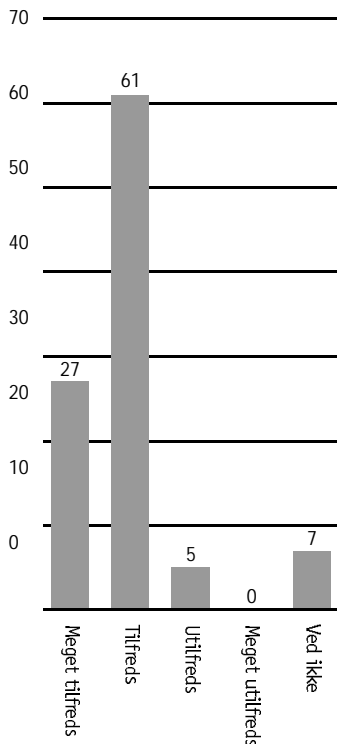
Kulturen fylder mere og mere i hverdagen – det gælder ikke bare i fritiden, men også på den daglige arbejdsplads. Derfor er der kommet stærkere fokus på de kunstnere og kulturformidlere, som yder en præstation, mange mennesker kan have glæde af.

Den årlige LO-pris, som uddeles for 22. gang i år 2000, har til formål at belønne kulturpersoner eller -organisationer, som har gjort en særlig indsats til gavn for fagbevægelsens medlemmer. Det kan være inden for billedkunst, litteratur, teater, dans, musik, TV eller film – feltet skal helst være så bredt som muligt.

Alle kan komme med forslag til kandidater til dette års pris, som er på 100.000 kr.

Forslag til prismodtagere skal begrundes og indsendes til LO, Rosenørns Allé 12, 1634 København V., senest den 1. september 2000. Brevet stiles til Lene Hastrup, og kuverten skal være mærket ”LO-prisen”.

Tilfredshed med alkoholpolitik

En evaluering af Projekt Alkoholpolitik på Arbejdspladsen viser, at 88 pct. af de 224 offentlige og private virksomheder, som deltog, var tilfredse med det umiddelbare udbytte af arbejdet med at udforme en alkoholpolitik.

Alkoholkonsulenter klar til at hjælpe

Landets amter har fået et nyt redskab i den forebyggende indsats mod misbrugsproblemer på arbejdspladserne.

Inden for de seneste tre år er der uddannet et korps af amtslige konsulenter, som kan træde til, hvis der på virksomhederne opstår behov for at diskutere problemer omkring misbrug af rusmidler. Hvis det ønskes, kan konsulenterne også hjælpe med til at udforme en konkret alkoholpolitik på arbejdspladsen.

Den ny konsulentfunktion er blevet til som led i projektet Alkoholpolitik på arbejdspladsen – APPA – som blev startet op i 1997 i et samarbejde mellem Sundhedsstyrelsen, et flertal af landets amter samt Frederiksberg kommune og konsulentfirmaet MANUS i Århus.

224 offentlige og private virksomheder var involveret i det 3-årige projekt. Og selv om det nu er slut, vil den ny konsulentordning fremover være et tilbud i alle de deltagende amter.

Gennem projektet har de nyuddannede konsulenter fået den ekspertise, der skal til for at rådgive virksomhederne om, hvordan de kan føre en aktiv og bevidst alkoholpolitik. Og behovet er stort. Undersøgelser viser, at en ud af 10 ansatte på danske virksomheder drikker så meget, at det går ud over produktivitet, sikkerhed, samarbejde og trivsel.

Nærmere oplysninger om APPA-projektet kan fås ved henvendelse til projektleder Bente Lindgaard, MANUS, tlf. 86 77 04 33, eller via hjemmesiden www.appa.dk.

Nu skal mændene på banen

Mændene har længe holdt en lav profil i ligestillingsdebatten, men nu får de en kontant opfordring til at komme på banen med deres synspunkter.

Det er FIU – Fagbevægelsens Interne Uddannelser – som med et særligt kursus om "Mandsmod og mandesnak" udfordrer de mandlige fagforeningsmedlemmer til at tage handsken op og gå aktivt ind i debatten.

Kurset henvender sig især til modige og initiativrige mænd, der "er til noget", og som har vilje til at "gøre holdning til handling". Sådan udtrykkes det i FIU's særlige ligestillingskatalog, som netop er udkommet med en beskrivelse af indholdet i det specielle mandekursus, der – som de øvrige ligestillingskurser – finder sted på Esbjerg Højskole.

I løbet af den uge, kurset varer, skal deltagerne bl.a. diskutere køn og identitet, værdier og normer, nye manderoller og moderne fædre, konfliktløsning på arbejdspladsen og privat, at undgå stress og forstå kvindeløstik og kvindekultur.

Som noget helt specielt er der i undervisningsformen taget højde for, at

deltagerne ikke kun skal aktiveres mentalt, men også udsættes for fysiske udfordringer som en del af kurset.

“Mandsmod mv.” er kun et blandt i alt 16 forskellige kursustilbud, som sætter fokus på ligestilling i fagbevægelsen og på arbejdspladsen. Formålet er ikke at udligne forskellen på de to køn, men at “skabe grobund for et dynamisk og frugtbart arbejdsmiljø”. – Det er både i den enkeltes, i fagbevægelsens og i demokratiets interesse, at alle bliver set og hørt og opnår respekt og indflydelse, skriver FIU i forordet til det ny katalog.

Balancen mellem kønnene er sikret i kurser som “Kvinder i mandefag og mænd i kvindefag”, “Ligestil din arbejdsplads fra A til Å” eller “Kvinder og mænd ved forhandlingsbordet”. Andre kurser i kataloget henvender sig mest til det ene køn som f.eks. “Flere synlige kvinder”, “Indtag nettet...” og “Skab ligeløn – gør selv noget ved lønforskellen”.

“Naturligvis – særlige tværfaglige aktiviteter i FIU 2000-2001” hedder det ny katalog, som gælder til og med udgangen af 2001. Tilmelding sker ved henvendelse til den lokale fagforening.

Industrimuseum udvider

20 år efter starten står Industrimuseet i Horsens foran en ny stor udvidelse.

Museet har fået overdraget byens gamle gasværksgrund, som er på 20.000 kvm og rummer mange spændende bygninger fra 1880'erne frem til ca. 1970.

I de nye omgivelser er der planlagt en lang række udstillinger, som bl.a. viser produktionen af hestevogne og biler i Horsens. Som supplement til det nuværende vognmuseum indrettes der et karet- og karrosseriværksted, hvor de besøgende kan opleve det gamle specialiserede håndværk. Andre temaer er forsyning med gas, el vand og kloakker samt klædedragtens historie. I “Klædeskabet” kan børn og voksne prøve industri-samfundet klædedragter fra 1880 frem til i dag.

Det er hensigten, at tidligere lagertanke m.v. skal omgives af grøn bevoksning, så det store museumsområde kan fremstå som et grønt åndehul, der både kan tiltrække kommunens egne borgere og turister udefra.

Der er også tænkt på børnene, som får deres egne værksteder, hvor de kan pusle og eksperimentere med nye og gamle teknikker. I forvejen har museet en lang række arbejdende værksteder, hvor håndværkere og kunstnere demonstrerer deres fag – fra smede til stentrykkere og bogbindere.

Industrimuseet i Horsens er landets største museum for arbejder-, håndværker- og industrikultur. Adressen er: Gasvej 17-19, 8700 Horsens, tlf. 75 62 07 88.

Månedens indlæg

En trussel mod treparts-systemet

Selv om Danmark er et lille land, findes der mange forskellige arbejdsmarkeder med forskellige behov. Det må myndighederne erkende og give parterne i de regionale arbejdsmarkedsråd større handlefrihed, skriver forfatterne til dette debatindlæg

Af formand og næstformand for Det regionale Arbejdsmarkedsråd i Vejle-regionen, Svend Aage Hansen, LO, og Per Laustsen, DA

De regionale arbejdsmarkedsråd står i et afgørende vendepunkt, der kan få betydning for, om det danske trepartsmodel vil overleve i fremtiden. Det kan blive en bombe under treparts-systemet som helhed, hvis opgaven ikke løses godt nok med at få de ledige bragt videre til virksomhederne i takt med et stigende behov for arbejdskraft.

For os at se er treparts-systemet dog det eneste system, der kan få parterne på arbejdsmarkedet – arbejdstagere, arbejdsgivere og kommuner/amter – til at påtage sig det reelle ansvar for udviklingen. Men det vil stille større krav til både arbejdsmarkedsrådene og organisationerne bag rådene, hvis arbejdsmarkedskabalen fortsat skal gå op. Samtidig vil det kræve accept fra de centrale myndigheder til at løse den meget stramme centrale styring, rådene længe har lidt under.

Arbejdsmarkedsrådene er inde i et dødvande, en slags driftsfase, som vi må se at få vendt. Der er behov for at få parterne til at føle et større ansvar og bruge flere ressourcer på arbejdet i rådene. Det startede så godt med den første arbejdsmarkedsreform, der lagde flere beslutninger ud decentralt, men af forskellige årsager er rådernes handlemuligheder blevet stærkt indskrænkede. Hvis ét råd begår nogle fejl, bliver vi alle straffet kollektivt. Men både Arbejdsmarkedsstyrelsen og ministeriet må erkende, at selv om Danmark er et lille land, findes der mange forskellige arbejdsmarkeder med forskellige regionale og lokale behov. Vi har ikke i dag den handlefrihed, der skal til - og dermed svigter engagementet forståeligt nok hos parterne.

En balancegang

Vi kunne også nå langt længere, hvis ressourcerne hos AF blev brugt anderledes. Hvis AF skal kunne løse opgaverne på et arbejdsmarked, der er under hastig forandring, vil det kræve en helt anden kontakt med både virksomhederne og de ledige. Men også her oplever vi en stadig stigende centralisering, der pålægger de medarbejdere, som burde være ude i marken, større og større administrative arbejdsbyrder. Det er vigtigt, at de nye krav på arbejdsmarkedet til stadighed kan håndteres af AF's medarbejdere. Den største og vigtigste forudsætning herfor er, at medarbejderne bliver uddannet til at klare fremtidens servicering.

Det er en balancegang at sikre, at der ikke opstår mangel på arbejdskraft, men vi kan som arbejdsmarkedsråd ikke bare sætte fingeren op i vindretningen og gætte på, hvor det går henad. Virksomhederne skal lære, at de måske ikke altid kan få arbejdskraft, der 100 pct. lever op til

kravene, men måske kun 85 pct. Resten må virksomheden selv klare gennem oplæring. En af de store opgaver bliver at få koordineret og udviklet en ny strategi for virksomhedskontakten, så virksomhederne entydigt opfatter AF som en relevant sparringspartner. En anden stor opgave bliver at få en bedre opfølgning i forhold til de ledige, både mens de er i aktivering og efter endt aktivering. De ledige skal kunne se, at aktiveringen har et relevant mål for den enkelte. Desuden bør vi som arbejdsmarkedsråd konstant stille krav til kvaliteten i aktiveringen af de ledige.

Der er langt større rotation på arbejdsmarkedet i dag, end vi har set længe. Udviklingen peger bl.a. på, at der bliver flere og flere små virksomheder. Det ville være fornemt, hvis vi kunne indtænke iværksætterprocessen i den regionale arbejdsmarkedspolitik. Men her siger man centralt fra, at så er det erhvervspolitik. Det er på tide, at de centrale instanser forstår, at de forskellige politikområder lapper ind over hinanden.

Et middel – ikke et mål

Som arbejdsmarkedsråd skal vi også have mod til at prøve nye ideer af. Det kunne være udlicitering af opgaver for at få et bedre samspil med nogle af de aktører, vi ikke har i dag. AF udliciterer dog allerede al aktivering, som kommer i udbud og udføres af andre, ligesom der er mulighed for at udlicitere udviklingsopgaver. Det er hele tiden vigtigt at betragte udlicitering som et middel ikke et mål. Men det er også vigtigt at slå fast, at AF stadig skal være placeret som en neutral instans i midten af spillet på arbejdsmarkedet, hvorfra det vil være interessant at indgå egentlige partnerskabsaftaler med andre aktører.

Bidrag til rubrikken 'Månedens indlæg' kan indsendes til redaktionen 'LO-link' via Net-Dialog på adressen 'lolink postkasse', eller via e-mail 'link@lo.dk'.